

การศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดเพื่อแก้ปัญหาโรคเหี่ยวและ
เพิ่มผลผลิตสับปะรดในจังหวัดพัทลุง

นายศุภกร เก็บไว้¹ นายสำราญ สระโสม² นายสุนันท์ อีราวุฒิ³
นางศรีธนา ชูธรรมธัช⁴ นายอำนาจ ไชยสุวรรณ⁵ นายสมพงษ์ ทองช่วย⁶
นางนลินี จาริกภากร⁶ นายไพโรจน์ สุวรรณจินดา⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา กับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการผลิตสับปะรด การใช้เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดของเกษตรกร ความสัมพันธ์ของลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา กับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรด และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ตลอดจนความต้องการในการแก้ไขปัญหาในการปลูกสับปะรด จำนวนเกษตรกรที่ทำการวิจัยทั้งหมด 100 รายในจังหวัดพัทลุง โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรดทั้งหมด แต่พบที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจกับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับปะรดบางวิทยาการ คือ วิทยาการแผนใหม่ด้านสูตรปุ๋ยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพื้นที่ปลูกสับปะรด และวิทยาการแผนใหม่ด้านวิธีการใส่ปุ๋ยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับการศึกษาวิทยาการด้านป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการปลูกสับปะรด

¹ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จ.สงขลา

² ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จ.สงขลา

³ ส่วน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จ.สงขลา

⁴ กลุ่มวิชาการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จ.สงขลา

⁵ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จ.สงขลา

⁶ สำนักผู้เชี่ยวชาญ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จ.สงขลา

⁷ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จ.สงขลา

คำนำ

สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย นอกจากบริโภคผลสดภายในประเทศแล้วยังสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ส่งเป็นสินค้าออก ประเทศไทยทรงความเป็นผู้นำในการผลิตสับปะรด และส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของโลกมากกว่า 10 ปี โดยมูลค่าการส่งออกปี 2544 – 2545 ประมาณ 13,000 – 14,000 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2545) ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญคือ สับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรด มีการส่งออกในรูปผลสดเพียงส่วนน้อย

ปี 2547 ประเทศไทยมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวสับปะรดประมาณ 552,000 ไร่ ผลผลิตรวม 1,999,400 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 3.6 ตันต่อไร่ พื้นที่กระจายอยู่ในภาคกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83 ของเนื้อที่ปลูกสับปะรดทั้งประเทศ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ และใต้ คิดเป็นร้อยละ 8 5 และ 4 ตามลำดับ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2545)

ภาคใต้ตอนล่าง ปี 2550 มีพื้นที่ปลูกสับปะรดประมาณ 13,848 ไร่ ผลผลิตรวม 12,367 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 4.7 ตันต่อไร่ จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ปลูกสูงสุดคือ ประมาณ 9,000 ไร่ เกษตรกรในภาคใต้ตอนล่างส่วนใหญ่นิยมปลูกสับปะรดเป็นพืชแซมในสวนยางพาราปลูกใหม่ และเนื่องจากเป็นพืชที่ทนแล้งให้ผลตอบแทนต่อไร่สูง มีตลาดรองรับภายในและภายนอกประเทศ จึงมีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างมักจะไม่ยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรดตามหลัก GAP และการจัดการโรคเหี่ยวจากเชื้อไวรัสตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร จึงส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่สูงไม่เต็มศักยภาพเท่าที่ควรจะได้ ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรในพื้นที่นี้จะเป็นตัวบ่งบอกถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลักต่อการไม่ยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรอย่างชัดเจน จึงเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินการ วางแผน ส่งเสริม และพัฒนาการผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการผลิตสับปะรดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับพื้นที่

การแพร่กระจาย (diffusion) หมายถึง กระบวนการในการถ่ายทอดความคิดการปฏิบัติ ข่าวสาร หรือพฤติกรรมไปสู่ที่ต่าง ๆ จากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลไปสู่กลุ่มบุคคลอื่นโดยกว้างขวางจนเป็นผลให้เกิดการยอมรับความคิดและการปฏิบัติเหล่านั้น อันมีผลต่อโครงสร้างและวัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในที่สุด (ฌรงค์, 2545)

กระบวนการยอมรับนวัตกรรม หมายถึง ความคิด การปฏิบัติหรือวัตถุประสงค์ที่รับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่จากการยอมรับของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล (Rogers, 1983)

ขั้นตอนการยอมรับความรู้หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ (Roger and Shoemaker, 1971)

1. ขั้นต้นตัว (awareness stage) เป็นขั้นที่บุคคลได้รับรู้เรื่องนวัตกรรมแต่ยังขาดรายละเอียด
2. ขั้นสนใจ (interest stage) เป็นขั้นที่บุคคลสนใจในนวัตกรรมนั้น จึงแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม
3. ขั้นประเมินผล (evaluation stage) เป็นขั้นที่บุคคลได้รับรายละเอียดของนวัตกรรมจนถึงระดับหนึ่ง จึงไตร่ตรองและประเมินผลดีผลเสียว่า หากยอมรับแล้วภาวะภายหน้าจะดีกว่าปัจจุบันอย่างไร
4. ขั้นทดลองหรือทดสอบ (trial stage) เป็นขั้นที่บุคคลได้ทดลองปฏิบัติตามนวัตกรรมเพื่อดูว่าจะเป็นอย่างไร ผลที่ได้จะดีจริงหรือไม่ หากผลการทดลองออกมาได้ดีก็จะไปสู่ขั้นของการปฏิบัติ หากผลการทดลองออกมาไม่ดีก็จะยุติหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมใหม่ก็ได้
5. ขั้นยอมรับ (adoption stage) เป็นขั้นที่บุคคลรับเอานวัตกรรมนั้น ๆ ไปใช้อย่างเต็มที่ ถ้าทดลองปฏิบัติแล้วสำเร็จ ในทางตรงข้าม ถ้าทดลองปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลจะไม่ยอมรับโดยสิ้นเชิง

ทัศนคติ (attitude) เป็นแนวโน้มด้านความรู้สึกและพฤติกรรมที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางพอใจ ไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกเช่นนี้ย่อมมีผลต่อการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่เข้ามา ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อาจเป็นไปทางพอใจหรือไม่พอใจ (วันชัย และคณะ, 2544) สุเวช (2531) กล่าวว่า ทัศนคติมาจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ ซึ่งมีกระบวนการสลับซับซ้อน และเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้คนแสดงพฤติกรรมทางสังคม ออลพอร์ต (Allport, 1985) พบว่า ทัศนคติจะเกิดได้โดย 1. การบูรณาการประสบการณ์ คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ แต่ละเรื่องในชีวิต 2. การแยกประสบการณ์ คือ แยกทัศนคติเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากเรื่องทั้งหมด 3. ประสบการณ์ที่ผิดปกติ 4. การยอมรับกล่าวได้ว่าการยอมรับการเปลี่ยนแปลงบุคคลต้องมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นก่อน จึงเกิดการยอมรับด้วยความเต็มใจ

แรงจูงใจ (motives) เป็นความต้องการทำให้เกิดแรงขับ ซึ่งแรงขับเป็นสภาพความตึงเครียด เป็นความทุกข์ มนุษย์จะพยายามลดความตึงเครียด หรือความทุกข์ให้น้อยลง หรือหมดไปในที่สุด สิ่งที่สามารถลดแรงขับได้ คือสิ่งที่ตอบสนองความต้องการ จึงเป็นสิ่งที่มนุษย์แสวงหา เป็นสิ่งจูงใจมนุษย์ (อรรวรรณ, 2542)

ปัจจัยด้านสังคม

อายุ วัชรพงษ์ (2546) พบว่า เกษตรกรที่มีอายุน้อยจะยอมรับวิทยาการต่าง ๆ ได้ดีกว่า และเร็วกว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก เพราะเป็นคนรุ่นใหม่สามารถเรียนรู้และเข้าใจง่ายกว่าเกษตรกร

ที่มีอายุมากซึ่งยึดถือวิธีปฏิบัติแบบเก่า ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์พิศ (2539) กล่าวว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการยอมรับ โดยผู้ที่มีอายุน้อยจะมีความสนใจและยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ได้เร็วกว่าผู้ที่มีอายุมาก

การศึกษา ยูพา (2546) พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาสูงจะมีการยอมรับเครื่องมือการเก็บเกี่ยวมังคุดมากกว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก ซึ่งสอดคล้องกับวัชรพงษ์ (2546) พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อมากกว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก

ประสบการณ์ในการทำงาน ยูพา (2546) พบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์มากจะยอมรับเครื่องมือเก็บเกี่ยวมังคุดมากกว่าเกษตรกรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ นิพัทธ์ (2539) พบว่า การยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของเกษตรกร

การมีส่วนร่วมในกลุ่มกิจกรรม ไพโรจน์ (2546) พบว่า เกษตรกรที่มีส่วนร่วมในกลุ่มกิจกรรมจะมีการยอมรับการปฏิบัติตามคำแนะนำในการปลูกปาล์มน้ำมันมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับชูเกียรติ (2543) พบว่า เกษตรกรที่มีส่วนร่วมในกลุ่มกิจกรรมจะมีการยอมรับคำแนะนำในการปลูกถั่วเขียวหลังนามากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีส่วนร่วม

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ขนาดพื้นที่ปลูกสับปะรด ไพโรจน์ (2546) พบว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกพืชมากจะมีการยอมรับคำแนะนำในการปลูกปาล์มมาก ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรพงษ์ (2546) พบว่า เกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองมากจะยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อที่ดีกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่น้อยกว่า

แรงงานงานในครอบครัว ตรีรัตน์ (2543) กล่าวว่า การยอมรับนวัตกรรมของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับแรงงานในครอบครัว โดยหากมีแรงงานในครอบครัวมากทำให้ลดต้นทุนการผลิตโอกาสรับวิทยาการแผนใหม่จึงสูงกว่า

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรด เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สถานะทางสังคม เศรษฐกิจ และลักษณะทางจิตวิทยา การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรด และการวิเคราะห์ทางสถิติเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และจิตวิทยาที่มีต่อการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรดของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในอำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีการดำเนินการและอุปกรณ์

สถานที่วิจัย ได้เลือกจังหวัดพัทลุงเป็นสถานที่วิจัย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกสับปะรดมากที่สุด ในภาคใต้ตอนล่าง และเมื่อเมษายน 2549 สวพ.8 ได้จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการศัตรูสับปะรดเพื่อแก้ปัญหาโรคเหี่ยวในภาคใต้ตอนล่างให้แก่เกษตรกรผู้นำการปลูกสับปะรด เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุน

สงเคราะห์การทำสวนยางของจังหวัดพัทลุง ในปีเดียวกันเจ้าหน้าที่จากศวร.สงขลา และสวพ.8 ได้ลงพื้นที่แนะนำให้แก่เกษตรกรในจังหวัดพัทลุงรู้จักป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวตามหลักการ ดังนั้น ในปี 2551 ซึ่งเป็นปีที่ดำเนินการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสับประรดเพื่อแก้ปัญหาโรคเหี่ยว เทคโนโลยีดังกล่าวจึงเข้าถึงเกษตรกรในจังหวัดพัทลุงอย่างทั่วถึง ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวอย่างจำนวน 100 ราย เกษตรกรกลุ่มนี้มีการปลูกสับประรดแซมยางมาประมาณ 30 - 40 ปี มาแล้วนับแต่บรรพบุรุษ การศึกษาครั้งนี้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 100 ราย จากประชากรทั้งหมด 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 67 โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีการนำไปทดสอบเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ปลูกสับประรดที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 11 ราย จากเกษตรกรอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา และนำมาหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีของครอนบัคอัลฟา (Cronbach's Alpha) (สุชาติ, 2536) การเก็บรวบรวมข้อมูลจะรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกสับประรดเป็นรายบุคคลแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

ระยะเวลา

เริ่มต้น ตุลาคม 2551 สิ้นสุด ธันวาคม 2551

สถานที่ดำเนินการ

อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

ผลการทดลองและวิจารณ์

1. ลักษณะส่วนบุคคล ครวัเรือน และสถานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่

เพศผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกสับประรดที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 55 เป็นเพศหญิง ซึ่งใกล้เคียงกับเพศชายที่มีร้อยละ 45

อายุผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกสับประรดส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 57 ปี ร้อยละ 50 รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 24-40 ปี ร้อยละ 35 ช่วงอายุ 58-74 ปี ร้อยละ 14 และช่วงอายุ 75-91 ปีต่ำสุด คือ ร้อยละ 1

การศึกษา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด ร้อยละ 43 รองลงมา จบสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 19 จบชั้น ป.6 ร้อยละ 13 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 11 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 10 และไม่ได้เรียนต่ำสุด ร้อยละ 3

ขนาดครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3 – 4 คน ร้อยละ 59 รองลงมาอยู่ในช่วง 5–6 คน ร้อยละ 31 และต่ำสุดอยู่ในช่วง 1–2 คน ร้อยละ 10 เกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกต่อครัวเรือนสูงส่วนใหญ่จะมีการศึกษาค่ำ

ประสบการณ์ในการปลูกสับปะรด พบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกสับปะรดระหว่าง 1-9 ปี มากที่สุด ร้อยละ 50 ประสบการณ์ในการปลูกสับปะรด 28-35 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 3 โดยมีประสบการณ์ในการปลูกสับปะรดเฉลี่ย 9.4 ปี อาจเนื่องจากว่าชุมชนแห่งนี้มีการปลูกสับปะรดมาอย่างต่อเนื่อง จึงได้รับอิทธิพลจากบรรพบุรุษที่ปฏิบัติให้เห็นอยู่เป็นประจำ

การเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 83 เป็นสมาชิกกลุ่มในสถาบันต่าง ๆ ส่วนเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 18 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใด กลุ่มที่เกษตรกรเป็นสมาชิก ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ(N=100)
เพศ		
ชาย	45	45
หญิง	55	55
อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ (ปี)		
24-40	35	35
41-57	50	50
58-74	14	14
75-91	1	1
การศึกษา		
ไม่ได้เรียน	3	3
จบชั้น ป.4	44	44
จบชั้น ป.6	13	13
การศึกษา		
จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	11	11
จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	10	10
จบสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	19	19
สมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด (คน)		
1-2	10	10
3-4	59	59
5-6	31	31

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ(N=100)
ประสบการณ์ในการปลูกสับปะรด (ปี)		
1-9	50	50
10-18	42	42
19-27	5	5
28-35	3	3
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เป็น	17	17
เป็น	83	83

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

พื้นที่ปลูกสับปะรด พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกสับปะรด โดยเฉลี่ย 15.3 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกสับปะรดในช่วง 2-18 ไร่มากที่สุด ร้อยละ 68 รองลงมาได้แก่ช่วง 19-35, 43-60 และ 36-42 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27 3 และ 2 ตามลำดับ

แรงงานในครอบครัว พบว่า เกษตรกรมีแรงงานในครอบครัวโดยเฉลี่ย 3.6 คน โดยมีแรงงาน 4 คน สูงสุด ร้อยละ 67 รองลงมาได้แก่แรงงาน 3 คน ร้อยละ 26 และ แรงงาน 2 คน ต่ำสุดร้อยละ 7

ตารางที่ 2 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ(N=100)
พื้นที่ปลูกสับปะรด (ไร่)		
2-18	68	68
19-35	27	27
36-42	2	2
43-60	3	3
แรงงานในครอบครัว (คน)		
2	7	7
3	26	26
4	67	67

2. ลักษณะทางจิตวิทยา

ประกอบด้วย ทศนคคที่มีต่อเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ทศนคคของเกษตรกรต่อการปลูกสับปะรด สิ่งจูงใจในการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับปะรด ผลการศึกษา มีดังนี้

2.1 ทักษะที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เป็นการศึกษาถึงความรู้สึกรู้สึกของเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 73 มีทัศนคติระดับปานกลางต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รายละเอียดมีดังนี้

2.1.1 ทักษะต่อการให้ความสนใจในการนำความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการปลูกพืชไปเผยแพร่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 73 เห็นด้วยว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้ความสนใจในการนำความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการปลูกพืชไปเผยแพร่

2.1.2 ทักษะต่อการเป็นบุคคลที่พบตัวได้ยาก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 59 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นบุคคลที่พบตัวได้ยาก

2.1.3 ทักษะต่อการพบปะเยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำเกษตรกรสม่ำเสมอและไม่ทั่วถึง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 58 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรไปพบปะเยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำเกษตรกรสม่ำเสมอ โดยให้เหตุผลว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เข้าไปเยี่ยมเยียนเกษตรกรไม่ทั่วถึง

2.1.4 ทักษะต่อการช่วยเหลือชาวบ้านด้านความจริงใจ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรช่วยเหลือชาวบ้านด้วยความจริงใจ โดยให้เหตุผลว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรไม่ค่อยคลุกคลีกับเกษตรกรมากนัก ส่วนใหญ่จะติดต่อผ่านทางผู้นำหมู่บ้านเท่านั้น

2.1.5 ทักษะต่อการบริการชาวบ้าน เช่น ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นที่พอใจ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 68 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรบริการชาวบ้าน เช่น ป้องกันกำจัดโรคแมลงเป็นที่พอใจ โดยให้เหตุผลว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้บริการยังไม่ทั่วถึง

2.1.6 ทักษะต่อการเข้าถึงชาวบ้านได้ดี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเข้าถึงชาวบ้านได้ดี

2.1.7 ทักษะต่อการมีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง และเต็มใจทำงานเสมอ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง และเต็มใจทำงานเสมอ

2.1.8 ทักษะต่อการเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

2.1.9 ทักษะต่อการเป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ร้อยละ 71 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

2.1.10 ทักษะต่อการเป็นบุคคลที่พูดเก่งและปฏิบัติดี พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 86 ไม่แน่ใจว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นบุคคลที่พูดเก่งและปฏิบัติดี โดยให้เหตุผลว่า เมื่อเกิดมีโรคแมลงระบาดในสับปะรดเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรไม่ค่อยเข้ามาช่วยเหลือ

ตารางที่ 3 ทักษะคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 100)
ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร		
ต่ำ (10 – 28)	17	17
ปานกลาง (29 – 33)	69	69
สูง (34 – 50)	14	14
รายละเอียดแต่ละข้อ		
ให้ความสนใจในการนำความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปลูกพืชไปเผยแพร่		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	73	73
ไม่แน่ใจ	26	26
ไม่เห็นด้วย	1	1
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เป็นบุคคลที่พบตัวได้ง่าย		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	24	24
ไม่แน่ใจ	59	59
ไม่เห็นด้วย	24	24
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
พบปะเยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำเกษตรกรสม่ำเสมอ		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	8	8
ไม่แน่ใจ	58	58
ไม่เห็นด้วย	34	34
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
ช่วยเหลือชาวบ้านด้วยความจริงใจ		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	20	20
ไม่แน่ใจ	80	80
ไม่เห็นด้วย	-	-
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
งานที่บริการชาวบ้าน เช่น การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นที่พอใจ		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	7	7
ไม่แน่ใจ	68	68
ไม่เห็นด้วย	25	25
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-

ตารางที่ 3 ทักษะคนที่ติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ต่อ)

ทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 100)
เข้ากับชาวบ้านได้ดี		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	21	21
ไม่แน่ใจ	75	75
ไม่เห็นด้วย	4	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง และเต็มใจทำงานเสมอ		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	25	25
ไม่แน่ใจ	75	75
ไม่เห็นด้วย	-	-
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	20	20
ไม่แน่ใจ	80	80
ไม่เห็นด้วย	-	-
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	27	27
ไม่แน่ใจ	71	71
ไม่เห็นด้วย	2	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เป็นบุคคลที่พูดเก่งและปฏิบัติดี		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	6	6
ไม่แน่ใจ	86	86
ไม่เห็นด้วย	8	8
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-

2.2 ทักษะคนที่เกษตรกรต่อการปลูกสับปะรดเป็นการศึกษาถึงความรู้สึกของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกสับปะรด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 78 มีทัศนคติระดับปานกลางต่อการปลูกสับปะรด รายละเอียดมีดังนี้

2.2.1 ทักษะคนสับปะรดเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนสูง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 88 เห็นด้วยว่า สับปะรดเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนสูง

2.2.2 ทักษะการปลูกสับประรดใช้แรงงานสูง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 68 เห็นด้วยว่า สับประรดเป็นพืชที่ใช้แรงงานสูง

2.2.3 ทักษะการใช้หน่อพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคเหี่ยว จะทำให้ประสบปัญหาจากโรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อไวรัสน้อย-น้อยมาก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 73 เห็นด้วยว่าการใช้หน่อพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคเหี่ยวจะทำให้ประสบปัญหาจากโรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อไวรัสน้อย-น้อยมาก

2.2.4 ทักษะการแช่หน่อพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราก่อนปลูก สามารถควบคุมโรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อราได้ดี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 67 เห็นด้วยว่าแช่หน่อพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราก่อนปลูก สามารถควบคุมโรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อราได้ดี

2.2.5 ทักษะการปลูกเป็นพืชที่ทนแล้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 67 เห็นด้วยว่า สับประรดเป็นพืชที่ทนแล้ง

2.2.6 ทักษะการปลูก การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การป้องกันกำจัดโรคแมลงตามคำแนะนำจะให้ผลผลิตดี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 52 ไม่แน่ใจว่าการปลูก การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การป้องกันกำจัดโรคแมลงตามคำแนะนำจะให้ผลผลิตดี

2.2.7 ทักษะการบังคับดอกตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรทำให้สับประรดมีเปอร์เซ็นต์การออกดอกสูง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 48 ไม่แน่ใจว่า การบังคับดอกตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรทำให้สับประรดมีเปอร์เซ็นต์การออกดอกสูง

2.2.8 ทักษะการเก็บเกี่ยวผลผลิตสับประรดสมควรเก็บเกี่ยวตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 54 ไม่แน่ใจว่า การเก็บเกี่ยวผลผลิตสับประรดสมควรเก็บเกี่ยวตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 4 ทักษะการปลูกสับประรด

ทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 100)
ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกสับประรด		
ระดับทัศนคติ		
ต่ำ (8 – 25)	12	12
ปานกลาง (26 – 29)	78	78
สูง (30 – 40)	10	10
สับประรดเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนสูง		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	4
เห็นด้วย	88	88
ไม่แน่ใจ	8	8
ไม่เห็นด้วย	-	-
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
การปลูกสับประรดใช้แรงงานน้อย		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	68	68
ไม่แน่ใจ	26	26
ไม่เห็นด้วย	6	6
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
การใช้หน่อพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคเหี่ยว จะทำให้ประสบปัญหาจากโรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อไวรัสน้อย - น้อยมาก		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	2
เห็นด้วย	73	73
ไม่แน่ใจ	24	24
ไม่เห็นด้วย	1	1
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
การแช่หน่อพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราก่อน ปลูกสามารถควบคุมโรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อราได้ดี		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	5
เห็นด้วย	67	67
ไม่แน่ใจ	18	18
ไม่เห็นด้วย	10	10
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
สับประรดเป็นพืชที่ทนแล้ง		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	23	23
เห็นด้วย	67	67
ไม่แน่ใจ	9	9
ไม่เห็นด้วย	1	1
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-

ตารางที่ 4 ทักษะต่อการปลูกสับปะรด (ต่อ)

ทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 100)
การปลูก การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การป้องกันกำจัด โรคแมลงตามคำแนะนำจะให้ผลผลิตดีคุ้มกับการลงทุน		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	16	16
ไม่แน่ใจ	52	52
ไม่เห็นด้วย	32	32
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
การบังคับดอกตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ทำให้สับปะรดมีเปอร์เซ็นต์การออกดอกสูง		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	13	13
ไม่แน่ใจ	48	48
ไม่เห็นด้วย	39	39
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
การเก็บเกี่ยวผลผลิตสับปะรดสมควรเก็บเกี่ยว ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร		
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-
เห็นด้วย	15	15
ไม่แน่ใจ	54	54
ไม่เห็นด้วย	31	31
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-

2.3 สิ่งจูงใจในการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแพนใหม่ในการปลูกสับปะรด เป็นการศึกษาถึงความรู้สึกของเกษตรกรในการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแพนใหม่ในการปลูกสับปะรด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 44 มีความรู้สึกระดับปานกลางต่อการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแพนใหม่ในการปลูกสับปะรด รายละเอียดดังนี้

2.3.1 การเตรียมดินที่ดีทำให้ผลผลิตสับปะรดสูงกว่าการเตรียมไม่ดี พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยว่าการเตรียมดินที่ดีทำให้ผลผลิตสับปะรดมากกว่าการเตรียมไม่ดี

2.3.2 การปรับปรุงดินโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดินทำให้ผลผลิตสับปะรดเพิ่มขึ้น พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยว่าการปรับปรุงดินโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดินทำให้ผลผลิตสับปะรดเพิ่มขึ้น

2.3.3 สับประรดที่มีผลขนาดตั้งแต่ 1.5 กิโลกรัมขึ้นไป ราคาผลผลิตต่อกิโลกรัมจะสูงกว่าผลผลิตที่มีขนาดเล็ก พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยว่า สับประรดที่มีผลขนาดตั้งแต่ 1.5 กิโลกรัมขึ้นไป ราคาผลผลิตต่อกิโลกรัมจะสูงกว่าผลผลิตที่มีขนาดเล็ก

2.3.4 การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ผลผลิตสับประรดเพิ่มขึ้นและต้นทุนลดลง พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยว่า การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ผลผลิตสับประรดเพิ่มขึ้นและต้นทุนลดลง

2.3.5 ถ้าปุ๋ยเคมีราคาถูกกว่าขณะนี้เกษตรกรจะใช้อัตราปุ๋ยต่อไร่เพิ่มขึ้น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98 เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยว่า ถ้าปุ๋ยเคมีราคาถูกกว่าขณะนี้เกษตรกรจะใช้อัตราปุ๋ยต่อไร่เพิ่มขึ้น

2.3.6 การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยว่า การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

2.3.7 การปฏิบัติตามหลักวิชาการทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และมีหน้ามีตาในหมู่บ้าน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64 เห็นด้วยว่า การปฏิบัติตามหลักวิชาการทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และมีหน้ามีตาในหมู่บ้าน

2.3.8 การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวตามหลักวิชาการสามารถแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวได้ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 69 ไม่เห็นด้วยว่า การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวตามหลักวิชาการสามารถแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวได้

ตารางที่ 5 สิ่งจูงใจในการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแพนใหม่ในการปลูกสับปะรด

ทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 100)
ทัศนคติของสิ่งจูงใจในการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแพนใหม่ในการปลูกสับปะรด		
ระดับทัศนคติ		
ต่ำ (0 – 5)	31	31
ปานกลาง (6 – 7)	44	44
สูง (8)	25	25
รายละเอียดแต่ละข้อ		
การเตรียมดินที่ดีทำให้ผลผลิตสับปะรดสูงกว่าการเตรียมไม่ดี		
ใช่	100	100
ไม่ใช่	0	0
การปรับปรุงดินโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินทำให้ผลผลิตสับปะรดเพิ่มขึ้น		
ใช่	100	100
ไม่ใช่	0	0
สับปะรดที่มีขนาดผลตั้งแต่ 1.5 กิโลกรัมขึ้นไป		
ราคาผลผลิตต่อกิโลกรัมจะสูงกว่าผลผลิตที่มีขนาดเล็ก		
ใช่	100	100
ไม่ใช่	0	0
การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ทำให้ผลผลิตสับปะรดเพิ่มขึ้น และต้นทุนลดลง		
ใช่	100	100
ไม่ใช่	0	0
ถ้าราคาปุ๋ยเคมีถูกกว่าขณะนี้เกษตรกรจะใช้อัตราปุ๋ยต่อไร่เพิ่มขึ้น		
ใช่	98	98
ไม่ใช่	2	2
การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น		
ใช่	100	100
ไม่ใช่	0	0
การปฏิบัติตามหลักวิชาการทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นและมีน้ำมีคานในหมู่บ้าน		
ใช่	64	64
ไม่ใช่	36	36
การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวตามหลักวิชาการสามารถแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวได้		
ใช่	31	31
ไม่ใช่	69	69

3. การยอมรับวิทยาการแผนใหม่ทั้งหมดในการปลูกสับประรดของเกษตรกรทั้งหมด

เป็นการศึกษาถึงการยอมรับต่อเทคโนโลยีการจัดการสับประรด พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 66 มีการยอมรับเทคโนโลยีการจัดการสับประรดระดับปานกลาง รายละเอียดแต่ละข้อเรียงลำดับของการยอมรับจากมากไปน้อย ดังนี้

3.1 การยอมรับด้านการเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ ยอมรับด้านการเตรียมดินเนื่องจากว่าการเตรียมดินที่ดีจะช่วยกำจัดวัชพืชไปด้วย ต้นสับประรดมีการเจริญเติบโตดีและให้ผลผลิตสูง

3.2 การยอมรับด้านพันธุ์ พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ ยอมรับด้านพันธุ์เนื่องจากว่าให้ผลผลิตสูง และคุณภาพเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

3.3 การยอมรับด้านการบังคับดอก พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ ยอมรับด้านการบังคับดอก เนื่องจากว่า สามารถบังคับสับประรดให้ออกดอกได้เกิน 90 เปอร์เซ็นต์

3.4 การยอมรับด้านสูตรปุ๋ย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 96 ยอมรับด้านสูตรปุ๋ยเนื่องจากว่าสับประรดให้ผลผลิตและคุณภาพสูง

3.5 การยอมรับด้านการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 74 ยอมรับด้านการเก็บเกี่ยว เนื่องจากว่าการเก็บเกี่ยวที่ระยะแนะนำจะได้สับประรดที่มีคุณภาพดี

3.6 การยอมรับด้านการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50 เท่านั้นที่ยอมรับด้านการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว เนื่องจากว่า เกษตรกรหลายรายที่นำไปปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล

3.7 การยอมรับวิธีการใส่ปุ๋ย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57 ไม่ยอมรับวิธีการใส่ปุ๋ย เนื่องจากว่า เกษตรกรหลายรายไม่นิยมใส่ปุ๋ยลงในกอใบเนื่องจากยุ่งยากในการปฏิบัติ

3.8 การยอมรับการป้องกันกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 74 ไม่เห็นด้วยกับการยอมรับการป้องกันกำจัดวัชพืช เนื่องจากว่า เกษตรกรเมื่อนำชนิดและอัตราสารเคมีไปใช้ตามคำแนะนำในแปลงสับประรดมักจะไม่ค่อยได้ผล

3.9 การยอมรับอัตราปุ๋ย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 94 ไม่ยอมรับอัตราปุ๋ยตามคำแนะนำ เนื่องจากว่า เมื่อนำไปใช้มักจะไม่ได้ผลผลิตต่ำ

3.10 การยอมรับต่อระยะปลูก พบว่า เกษตรกรทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ ไม่ยอมรับต่อการปลูก เนื่องจากว่า ระยะปลูกตามคำแนะนำใช้สำหรับสับประรดส่งโรงงานซึ่งต้องการขนาดผลที่ไม่โต ขณะที่พื้นที่ภาคใต้จะเป็นสับประรดสำหรับบริโภคผลสด ซึ่งต้องการขนาดผลโตจึงต้องใช้ระยะปลูกที่ห่างกัน

ตารางที่ 6 การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรด

ทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 100)
การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรด		
ระดับการยอมรับ		
ต่ำ (0 – 4)	22	22
ปานกลาง (5 – 7)	66	66
สูง (8 - 10)	12	12
รายละเอียดแต่ละข้อ		
การเตรียมดิน		
ยอมรับ	100	100
ไม่ยอมรับ	0	0
พันธุ์		
ยอมรับ	100	100
ไม่ยอมรับ	0	0
การบังคับดอก		
ยอมรับ	100	100
ไม่ยอมรับ	0	0
สูตรปุ๋ย		
ยอมรับ	96	96
ไม่ยอมรับ	4	4
การเก็บเกี่ยว		
ยอมรับ	74	74
ไม่ยอมรับ	26	26
การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว		
ยอมรับ	50	50
ไม่ยอมรับ	50	50
วิธีการใส่ปุ๋ย		
ยอมรับ	43	43
ไม่ยอมรับ	57	57
การป้องกันกำจัดวัชพืช		
ยอมรับ	26	26
ไม่ยอมรับ	74	74
อัตราปุ๋ย		
ยอมรับ	94	94
ไม่ยอมรับ	6	6

ตารางที่ 6 การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับประรด (ต่อ)

ทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 100)
ระยะปลูก		
ยอมรับ	0	0
ไม่ยอมรับ	100	100

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และจิตวิทยา กับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ทั้งหมดในการปลูกสับประรดของเกษตรกรทั้งหมด

4.1 ปัจจัยด้านสังคม มีทั้งหมด 5 ปัจจัย ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดครอบครัว ประสบการณ์ในการปลูกสับประรด และการเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรด

4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีทั้งหมด 2 ปัจจัย ได้แก่ พื้นที่ปลูกสับประรด และแรงงานในครอบครัว พบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรด

4.3 ลักษณะทางจิตวิทยา มีทั้งหมด 3 ประการ ได้แก่ ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ($r = .05$) ทัศนคติของเกษตรกรต่อการปลูกสับประรด ($r = -.02$) สิ่งจูงใจในการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรด ($r = -.01$) พบว่าลักษณะทางจิตวิทยาทั้ง 3 ประการ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ทั้งหมดในการปลูกสับประรดของเกษตรกร แสดงว่า ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ทัศนคติของเกษตรกรต่อการปลูกสับประรด และสิ่งจูงใจในการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรด ไม่มีผลต่อการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ทั้งหมดในการปลูกสับประรดของเกษตรกร อาจเนื่องจากว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อวิทยาการแผนใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ กับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรดของเกษตรกรทั้งหมด (N = 100)

ปัจจัย	สับประรดพันธุ์ส่งเสริม	การเตรียมดิน	การป้องกันกำจัดวัชพืช	ระยะปลูก	สูตรปุ๋ย	อัตราปุ๋ย	วิธีการใส่ปุ๋ย	การบังคับดอก	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวแผนใหม่	การเก็บเกี่ยว	วิทยาการทั้งหมด
ปัจจัยด้านสังคม											
อายุ	-	-	-.09	-	.05	-.01	-.01	-	-.01	.02	-.06
ระดับการศึกษา	-	-	0.1	-	.14	.17	.22*	-	.00	.11	.18
ขนาดครอบครัว	-	-	0.2	-	-.11	.09	.01	-	.05	-.02	.02
ประสบการณ์การปลูกสับประรด	-	-	-.05	-	-.04	.10	-.07	-	.10	-.07	-.02
การเป็นสมาชิกกลุ่ม	-	-	.02	-	.09	.00	-.01	-	-.19	-.03	-.13
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ											
พื้นที่ปลูกสับประรด	-	-	.04	-	.27**	.07	.05	-	.08	-.14	-.01
แรงงานในครอบครัว	-	-	-.02	-	.03	.10	.17	-	-.13	.02	.04
ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	-	-	.08	-	.09	.06	-.02	-	.09	-.01	.05
ทัศนคติของเกษตรกรต่อการปลูกสับประรด	-	-	-.08	-	.08	-.04	.19	-	.22	.07	-.02
สิ่งจูงใจในการตัดสินใจยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรด	-	-	.02	-	.05	-.03	.11	-	.04	.01	-.01

*P ≤ .05   **≤ .01

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรทั้งหมดกับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรดแต่ละวิทยาการ

อธิบายถึงปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรดแต่ละวิทยาการ คือ สับประรดพันธุ์ส่งเสริม การเตรียมดิน การป้องกันกำจัดวัชพืช ระยะปลูก สูตรปุ๋ย อัตราปุ๋ย วิธีการใส่ปุ๋ย การบังคับดอก การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว และการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรทั้งหมด หรือจำนวน 100 คน รายละเอียดดังนี้

5.1 สับประรดพันธุ์ส่งเสริม (พันธุ์ปัตตาเวีย) พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับสับประรดพันธุ์ส่งเสริมของเกษตรกรทั้งหมด เนื่องจากเกษตรกรทั้งหมดมีความรู้สึกต่อวิทยาการแผนใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

5.2 การเตรียมดิน พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับสับประรดพันธุ์ส่งเสริมของเกษตรกรทั้งหมด เนื่องจากเกษตรกรทั้งหมดมีความรู้สึกต่อวิทยาการแผนใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

5.3 การป้องกันกำจัดวัชพืช พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับสับประรดพันธุ์ส่งเสริมของเกษตรกรทั้งหมด เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อวิทยาการแผนใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

5.4 ระยะเวลาปลูก พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับระยะเวลาปลูกของเกษตรกรทั้งหมด เนื่องจากเกษตรกรทั้งหมดมีความรู้สึกต่อวิทยาการแผนใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

5.5 สูตรปุ๋ย พบว่า มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจคือ พื้นที่ปลูกสับประรดเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.27^{**}$) กับการยอมรับสูตรปุ๋ยของเกษตรกรทั้งหมด และเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะเชิงลบ เนื่องจากเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกสับประรดมาก จะตระหนักถึงคุณภาพของเนื้อผลสับประรดมาก จึงมีการใส่ปุ๋ยที่เน้นถึงการเพิ่มคุณภาพของเนื้อสับประรด

5.6 อัตราปุ๋ย พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการปลูกสับประรด เนื่องจากว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อวิทยาการแผนใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

5.7 วิธีการใส่ปุ๋ย พบว่า ปัจจัยด้านสังคมคือ การศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .21^*$) กับการยอมรับวิธีการใส่ปุ๋ยของเกษตรกรทั้งหมด และเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะเชิงบวก เนื่องจากเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้ได้ดีกว่าเร็วกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาค่ำ

5.8 การบังคับดอก พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับการบังคับดอก เนื่องจากเกษตรกรทั้งหมดมีความรู้สึกต่อวิทยาการแผนใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

5.9 การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติของเกษตรกรต่อการปลูกสับประรด มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้วิธีป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวตามคำแนะนำมีความยุ่งยากมาก

5.10 การเก็บเกี่ยว พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับการเก็บเกี่ยว เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อวิทยาการแผนใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 45 ปี นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด การศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกรส่วนใหญ่มีครอบครัวขนาดกลาง (3 – 4 คน) เกษตรกรกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกในกลุ่มต่าง ๆ ของหมู่บ้าน มีแรงงานภายในครัวเรือนเฉลี่ย 3.6 คน เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกสับประรดเฉลี่ย 15.3 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับปานกลางต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีทัศนคติระดับปานกลางต่อการปลูกสับประรดมีสิ่งจูงใจในการตัดสินใจยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับประรดระดับปานกลาง และมีการยอมรับเทคโนโลยีทั้งชุดระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยถึงแม้ว่าจะไม่มีปัจจัยใดมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับประรดทั้งชุด แต่เมื่อมองความสัมพันธ์ของเกษตรกรทั้งหมดกับการยอมรับวิทยาการแพนใหม่ในการปลูกสับประรดแต่ละวิทยาการ พบว่า มีความสัมพันธ์กันคือ วิทยาการสุตรปุ๋ยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะเชิงลบ ($r = -.27^{**}$) กับพื้นที่ปลูกสับประรดของเกษตรกร อาจเนื่องจากว่า คำแนะนำตามหลัก GAP ใช้สำหรับการปลูกสับประรดเพื่อส่งโรงงาน ขณะที่เกษตรกรจังหวัดพัทลุงปลูกเพื่อบริโภคผลสด จะเน้นถึงคุณภาพของเนื้อผลและความหวานเป็นหลัก วิทยาการวิธีการใส่ปุ๋ยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะเชิงบวก ($r = .22^{*}$) กับระดับการศึกษา อาจเนื่องจากว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้ในเทคโนโลยีได้ดีกว่า เร็วกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาน้อยกว่า วิทยาการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะเชิงลบ ($r = -.22^{*}$) กับทัศนคติของเกษตรกรต่อการปลูกสับประรด โดยเกษตรกรบอกว่า การปฏิบัติตามหลัก GAP ไม่สามารถแก้ไขปัญหาโรคเหี่ยวได้

สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกสับประรดส่วนใหญ่ จะมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำคือ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้น จึงควรถ่ายทอดความรู้ในลักษณะการบรรยายประกอบการทำแปลงสาธิต เพื่อให้เกษตรกรได้เห็นด้วยตนเอง และเกิดการยอมรับได้ง่ายและเร็วขึ้น นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นรายวิทยาการซึ่งเกษตรกรไม่ยอมรับ ดังนี้

วิทยาการสุตรปุ๋ย เกษตรกรผู้ปลูกสับประรดในพื้นที่จังหวัดพัทลุงจะปลูกเพื่อจำหน่ายผลสดจึงมีการใส่ปุ๋ยเสริม เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลสับประรด ขณะที่คำแนะนำของ GAP ยังไม่มี ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

วิทยาการป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว เกษตรกรผู้ปลูกสับประรดในพื้นที่จังหวัดพัทลุงได้มีการนำวิธีการปฏิบัติตามหลัก GAP นอกจากว่ามีความยุ่งยากแล้วยังได้ผลไม่ดี เกษตรกรจึงขาดการยอมรับ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมอย่างเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกรได้ทันทั่วทั้ง เนื่องจากขณะนี้มีการระบาดของโรคเหี่ยวจากเชื้อไวรัสในพื้นที่จังหวัดพัทลุงประมาณ 40 – 80 เปอร์เซ็นต์

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ทราบและเข้าใจสถานทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคม สาเหตุของการไม่ยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสับปะรด ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ในการผลิตสับปะรด นำข้อมูลที่ได้มา กำหนดทิศทาง แนวทางแก้ไขได้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร และนำไปปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพสับปะรดให้แก่เกษตรกร จังหวัดพัทลุง และเป็นข้อมูลให้แก่นักส่งเสริมและเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในท้องถิ่นที่มีสภาพคล้ายกัน ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป เพื่อนำไปปรับใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ สมพงษ์. 2545. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. นวัตกรรม. (ออนไลน์). <http://edu.ku.ac.th/> ค้นวันที่ 12 พฤศจิกายน 2548.
- ดริยรัตน์ อิศรภาค. 2543. “การยอมรับวิธีปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำในการผลิตกล้วยหอมทองเพื่อการส่งออก (Adoption of Recommended Practices in Banana (Gros Michel) Production for Export)”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)
- นิพัทธ์ รัตนอุบล. 2539. “การยอมรับวิทยาการแผนใหม่ในการทำนาปี : เปรียบเทียบชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม บ้านวังพะเนียด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล (The Adoption of Modern Technology for Rainy Season Rice Farming : A Comparatives Study of Thai Buddhists and Muslims, Ban Wangphaniat, Amphoe Muang, Changwat Satun)”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)
- พิมพ์พิศ ทีฆะเนตร. 2539. “ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกร อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี (Some Factors Affecting the Farmer’s Adoption in the Amphoe Thamaka Changwat Kanchanaburi)”. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)
- ไพโรจน์ พิธีรัตนานนท์. 2546. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับวิธีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของสมาชิกสหกรณ์นิคมบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส (Factors Related to the Adoption of Management Methods in oil Palm Plantation among Bacho Land Settlement Cooperative Members Changwat Narathiwat)”. เอกสารเชิงวิชาการ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ยุพา ยอดพิจิตร. 2546. “การยอมรับและการแพร่กระจายเครื่องมือเก็บเกี่ยวมังคุด : กรณีศึกษา ตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช (Adoption and Diffusion of Recommended Mangosteen Picking Device : A Case study of Tambon Lan Ska, Amphoe Lan Ska, Changwat Nakorn Sri Thammarat)”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)
- วัชรพงษ์ กรัณทกาญจน์. 2546. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรรายจนในจังหวัดปัตตานี (Factors Correlating to the Adoption of Beef Cattle Raising of Poor Farmers in Changwat Pattani)”. วิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วันชัย ธรรมสังการ กานดา จันทร์แย้ม และดารณี กาญจนสุวรรณ. 2544. พฤติกรรมศาสตร์ : Behavioral Science. สงขลา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2536. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : ภาพการพิมพ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2545. สถิติการเกษตรของประเทศไทยปีเพาะปลูก 2544/2545. เอกสารสถิติการเกษตร เลขที่ 3/2545 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 51 หน้า.
- อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท. 2542. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Rogers, E.M. 1983. Diffusion of Innovations. New York : The Free Press.
- Rogers, E.M. and Shoemaker, F.F. 1983. Communication of Innovation. New York : The Free Press.

ภาคผนวก

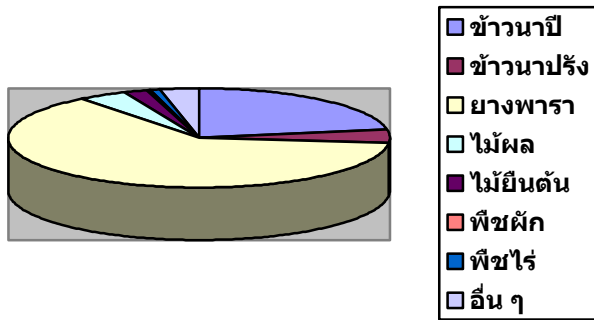
สถานที่ทำการวิจัย ได้เลือกสถานที่แบบเจาะจง คือ อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพัทลุง

- **ลักษณะภูมิประเทศ** ลาดเอียงจากทิศตะวันตก ซึ่งเป็นแนวเทือกเขาบรรทัด ไปยังทิศตะวันออก ซึ่งเป็นทะเลสาบสงขลา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 50 – 1,000 เมตร
- **ลักษณะภูมิอากาศ** ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม ฤดูร้อน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงกันยายน ปริมาณรวม 1,906 มิลลิเมตรต่อปี วันที่ฝนตก 155 วัน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31.8 องศาเซลเซียส
- แบ่งเขตการปกครองเป็น 11 อำเภอ 65 ตำบล 662 หมู่บ้าน
- ประชากรทั้งหมด 540,018 คน มีครัวเรือนทั้งหมด 160,903 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร 89,774 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.79
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมมีมูลค่าเฉลี่ยต่อหัว 58,890 บาท
- รายได้เงินสดรวม 200,316 บาทต่อครัวเรือน
- รายจ่ายเงินสด 126,474 บาทต่อครัวเรือน
- มีเงินสดคงเหลือก่อนหักชำระหนี้ 73,842 บาทหรือ 20,626 บาทต่อคน
- มีพื้นที่ชลประทาน 694,795 ไร่
- สภาพดินร้อยละ 33.70 เป็นเนื้อดินที่มีปัญหา
- **ลักษณะดิน**
  - กลุ่มดินภูเขา ประมาณร้อยละ 40
  - ภูเขา ประมาณร้อยละ 25
  - กลุ่มดินนา ประมาณร้อยละ 30
  - กลุ่มดินตื้น ประมาณร้อยละ 5
- กลุ่มเกษตรกรมีจำนวน 42 กลุ่ม สมาชิก 9,955 คน
- สหกรณ์ จำนวน 101 สหกรณ์ สมาชิก 95,152 คน

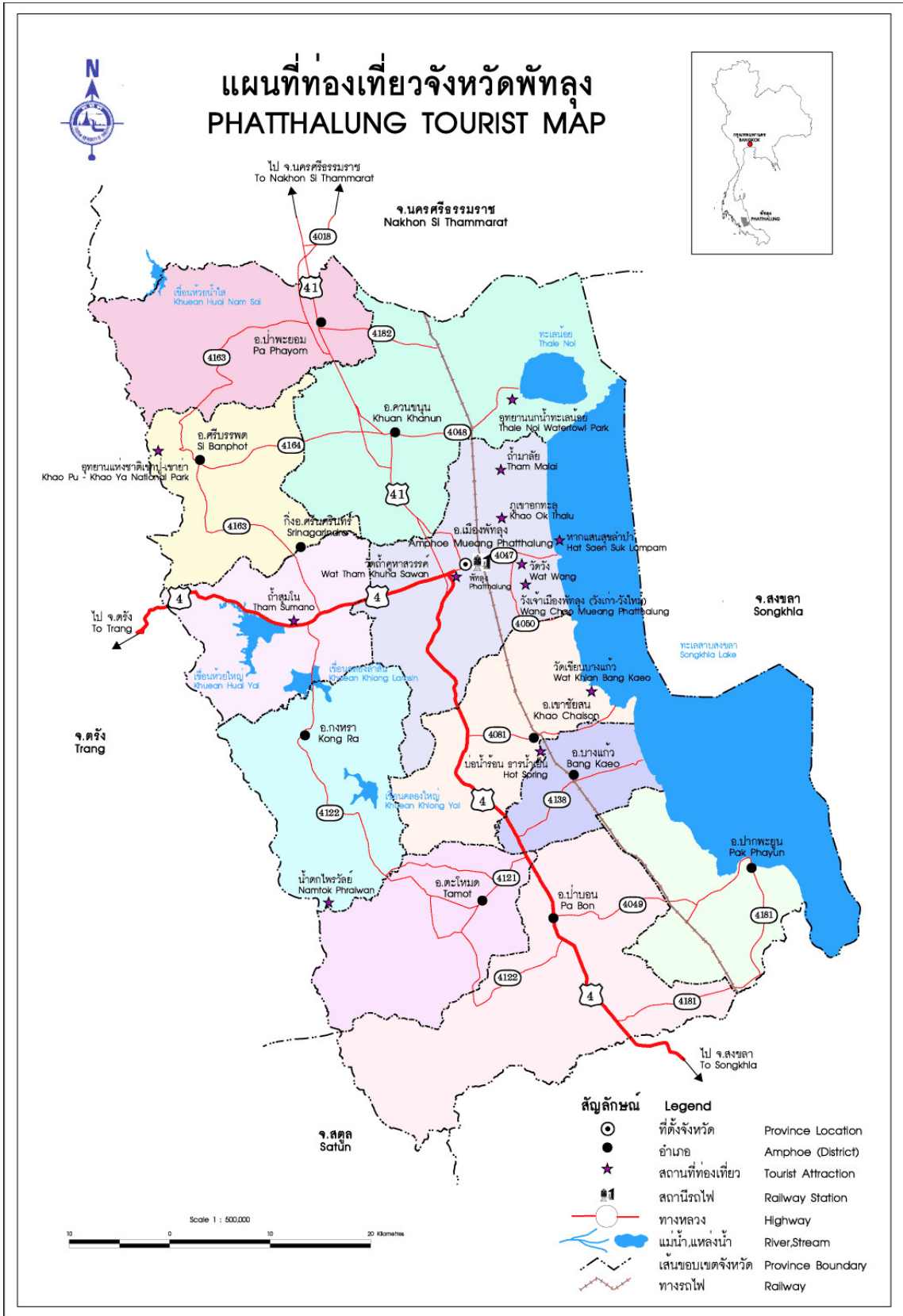
พื้นที่ทางการเกษตรจังหวัดพัทลุง ปี 2250/51

ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	ยางพารา	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	อื่น ๆ	รวม
289,241	57,193	820,575	53,013	27,139	4,512	8,310	45,117	1,247,907

ศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพัทลุง

- สินค้าเกษตรเศรษฐกิจหลักของจังหวัด (Mass) ได้แก่ ข้าว ยางพารา สุกร โคเนื้อ ไก่เนื้อ
- สินค้าเกษตรที่ราคาดีแต่ผลิตไม่มาก (Niche) ได้แก่ โคนม ข้าวสังข์หยด การเพาะเลี้ยงสัตว์
- สินค้าเกษตรที่มีทิศทางการตลาดดี ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน
- สินค้าเกษตรที่ผลิตเพื่อบริโภคและใช้ในครัวเรือน (Family) ได้แก่ ไม้ผล ปลูกน้ำจืด ไม้พื้นเมือง พืชผัก
- สินค้าที่เป็นปัญหา ได้แก่ ไม้ผล

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอป่าบอน

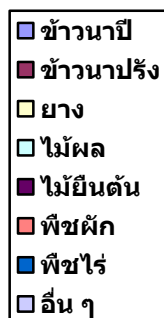
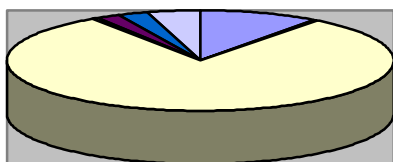
- ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบสูงทางทิศตะวันตก
- ลักษณะภูมิอากาศ
  - ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – กันยายน
  - ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม – มกราคม
  - อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 26 – 33 องศาเซลเซียส
  - เขตการปกครอง 5 ตำบล 49 หมู่บ้าน (ป่าบอน หนองธง

โคกทราย ทุ่งนารี วังใหม่)

- ประชากรทั้งหมด 40,612 คน

พื้นที่ทางการเกษตรอำเภอป่าบอน ปี 2250/51

อำเภอ	พื้นที่ปลูก (ไร่)								
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	ยาง	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	อื่น ๆ	รวม
ป่าบอน	20,457	450	163,939	1,465	3,703	178	4,775	9,335	203,852

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอป่าบอน

อาชีพหลักได้แก่

- ทำสวนสับปะรด
- สวนยางพารา
- ทำสวนสละ

อาชีพเสริมได้แก่ ทำไร่นาสวนผสม ค้าขาย

พืชเศรษฐกิจ

- ขางพารา มีคร้วเรือนที่ปลูกขางพาราประมาณ 4,700 ครัวเรือน มีพื้นที่ปลูกขางพารา 151,986 ไร่
- ข้าว มีเนื้อที่ปลูกประมาณ 37,078 ไร่ มีคร้วเรือนปลูกข้าวทั้งหมด 6,560 ครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่จะผลิตข้าวเพื่อบริโภคมากกว่าเพื่อค้าขาย
- สับปะรด มีเนื้อที่ปลูกประมาณ 4,293 ไร่ มีคร้วเรือนปลูกสับปะรดทั้งหมด 450 ครัวเรือน และปัจจุบันได้ส่งไปจำหน่ายยังตลาดประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์

การผลิตสับปะรด

สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจท้องถิ่น เป็นที่รู้จักของชาวต่างอำเภอและต่างจังหวัดซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติพิเศษกว่าสับปะรดในท้องถิ่นอื่น มีรสหอมหวานกรอบ อร่อย นอกจากผลิตเพื่อการบริโภคแล้ว ยังผลิตเพื่อการจำหน่าย

ตลาดสับปะรดบริโภคสด

ช่วงราคาสูงมากๆ ราคาซื้อแบ่งเป็น 3 ขนาดผล

1. ต่ำกว่า 0.5 กก. ราคา 3 บาท
2. 0.5-1.4 กก. ราคา 6 บาท
3. 1.5 กก.ขึ้นไป ราคา 10 บาท

ดินปลูกสับปะรด (ดินร่วนปนทราย)

รายการ	pH	O.M %	N %	P Mg/kg	K Mg/kg	Ca Cmol/kg	Mg Cmol/kg	Lime กก/ไร่
ค่ามาตรฐาน (ดิน)			0.26 - 0.4	16	91	2.0	2.0	
ดินสุ่มตัวอย่าง	4.4	1.24	0.06	2.46	30.45	0.17	0.08	220

สหสัมพันธ์ข้อมูลทุกข้อมูที่มีเกี่ยวข้องกับการผลิตสับปะรด

ชนิดข้อมูล	ข้อมูลมือสอง
ความเหมาะสมของดิน	ดินกรด ลาดเท ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
น้ำ	ใช้น้ำฝน 1,905 มม/ปี
พื้นที่ปลูก	4,293 ไร่ 450 ราย
อุณหภูมิ	26 – 33 องศาเซลเซียส

ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดเพื่อแก้ปัญหาโรคเหี่ยว: พัทลุง

สหสัมพันธ์ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสับปะรด

ชนิดข้อมูล	ข้อมูลมือสอง
พันธุ์	ปัตตาเวีย
แหล่งพันธุ์	ประจวบฯ ระยอง และในพื้นที่
ระยะปลูก	แถวเดี่ยว 30 x 80 ซม 4000 ต้น/ไร่
ปุ๋ย	2 ครั้ง 15-5-20 +21-0-0 อัตรา 30-70 ก./ต้น ต่อครั้ง หว่านระหว่างแถว

สหสัมพันธ์ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสับปะรด

ชนิดข้อมูล	ข้อมูลมือสอง
โรค	เหี่ยว 50% เน่า 2 %
แมลง สัตว์	มด เพลี้ยอ่อน เพลี้ยแป้ง หอย หนู
การจัดการโรค	สารกำจัดเชื้อรา
วัชพืช	หญ้าดอกขาวระบาด
การกำจัดวัชพืช	diuron 800 ก. + bromacil 200 ก. + ametril 200 ก. น้ำ 80ลิตร /ไร่ 2 ครั้ง

สหสัมพันธ์ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสับปะรด

ชนิดข้อมูล	ข้อมูลมือสอง
การบังคับดอก	ใช้ถ่านแก๊ส 9-12 เดือน
แกะจุก	เมื่ออายุผล 3 เดือน
เก็บเกี่ยว	เมื่ออายุ 15-17 เดือน (รุ่น1)
การจัดการรุ่นต่อ	ไม่มีข้อมูล
ต้นออกดอก	กษ 70% ทดลอง 83 %

ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตสับประรดเพื่อแก้ปัญหาโรคเหี่ยว: พัทลุง

สหสัมพันธ์ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสับประรด

ชนิดข้อมูล	ข้อมูลมือสอง
ผลผลิต	ทดลอง 7,579 -13,385 กก กษ 5,223 กก
เนื้อแก้ว	ทดลอง 4,304.7 กก. เกษตรกร 2,539 กก
ขนาดผล	น้อยกว่า 1.5 ทดลอง 1,131 กก กษ 1,297 กก
	1.5-2.4 กก 2,497 1,982
	2.5 ขึ้นไป 3,950 1,942
ต้นทุน	14,150 - 18,664 บาท/ไร่
รายได้	ทดลอง 71,269 บาท/ไร่ กษ 47,039 บาท/ไร่
สุทธิ	ทดลอง 57,119 บาท/ไร่ กษ 31,489 บาท/ไร่

สหสัมพันธ์ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสับประรด

ชนิดข้อมูล	ข้อมูลมือสอง
แรงงาน	ใช้แรงงานจ้างเป็นหลัก
กลุ่มวิสาหกิจ	1 กลุ่ม ทำน้ำยาล้างจาน น้ำสับประรด/กวาน
เงินทุน	เงินหมุน 225,883 บาท
พื้นที่ปลูก	15 ไร่/ราย

SWOT

ชนิดข้อมูล	ข้อมูลมือสอง
จุดแข็ง	ขนส่งดี เข้าถึงตลาด หาแรงงานได้เพียงพอ แก้ปัญหาด้วยตนเอง ส่วนร่วมในชุมชนและรัฐดี เจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์สนับสนุนราคาในไร่หน้าดี 5-12 บาท
จุดอ่อน	โรคเหี่ยวทำให้ผลผลิตต่ำ ได้รับการอบรมน้อย ดินไม่ดี เป็นสมาชิกกลุ่มสับประรดน้อย แรงงานมีผลกับการใช้เทคโนโลยี หน่อในพื้นไม่มีคุณภาพ
อุปสรรค	ซื้อหน่อพันธุ์จากนอกพื้นที่ ผลผลิตมาจากนอกพื้นที่ อยู่ไกล โรงงานแปรรูป
โอกาส	สวพ.สนับสนุนการวิจัย ท้องถิ่นสนับสนุน ใกล้เคียงตลาดต่างประเทศ